

Listina ve vybraných detailech její vnímání a pokusy o destrukci

RNDr. Vladimír Chlup nejst.

Olomouc
24. dubna 2026

25. dubna 1848 zrod naší první Ústavy

Přesvědčení, že státní instituce musí sledovat pokroky, které nastaly v kultuře a duševním vývoji národů, a stále naklonění uznat, že Nám svěřené národy, požehnané dlouholetým mírem, nezaostaly na cestě pokroku, zajistili jsme jim Naším patentem z 15. března 1848 udělení ústavy.

Našemu srdci přispívá k uklidnění, čími dáváme Naše císařské slovo, že budeme četné projevy věrné lásky a oddanosti Našich milých národy opětovati tím, že slavnostním způsobem projevíme Naši péči o jejich blaho . . .

Ferdinand

Dubnová ústava 1848

první pokus o zavedení ústavnosti

25. 4. 1848 Pillersdorfova ústava

§ 8 Císařova osoba je posvátná a nedotknutelná.

Císař není odpovědný za výkon vládní moci; Jeho nařízení však vyžadují k plné platnosti společný podpis odpovědného ministra.

§ 10 Císaři jedinému náleží výkonná moc, zákonodárnou moc vykonává spolu s říšským sněmem.

§ 17 Všem občanům státu je zaručena svoboda víry, svědomí, jakož i osobní svoboda.

§ 18 Nikdo nesmí být zatčen jinak než při dodržení zákonné formy, s výjimkou dopadení při činu.

Během 24 hodin po uvěznění se musí každý zatčený dozvědět důvod svého zatčení a musí být přidělen svému soudci.

*Říšský císař Ferdinand I.
a poslední český král Ferdinand V.*

Ferdinand I. žehná Františka Josefa - 2.12.1848

"Viděl se zklamán v důvěře své a všechna dobrota jeho nevedla k pravému cíli, že lid si jí vážit neuměl a se surovou nešetrností svobod svých způsobem neslýchaným nadužíval."

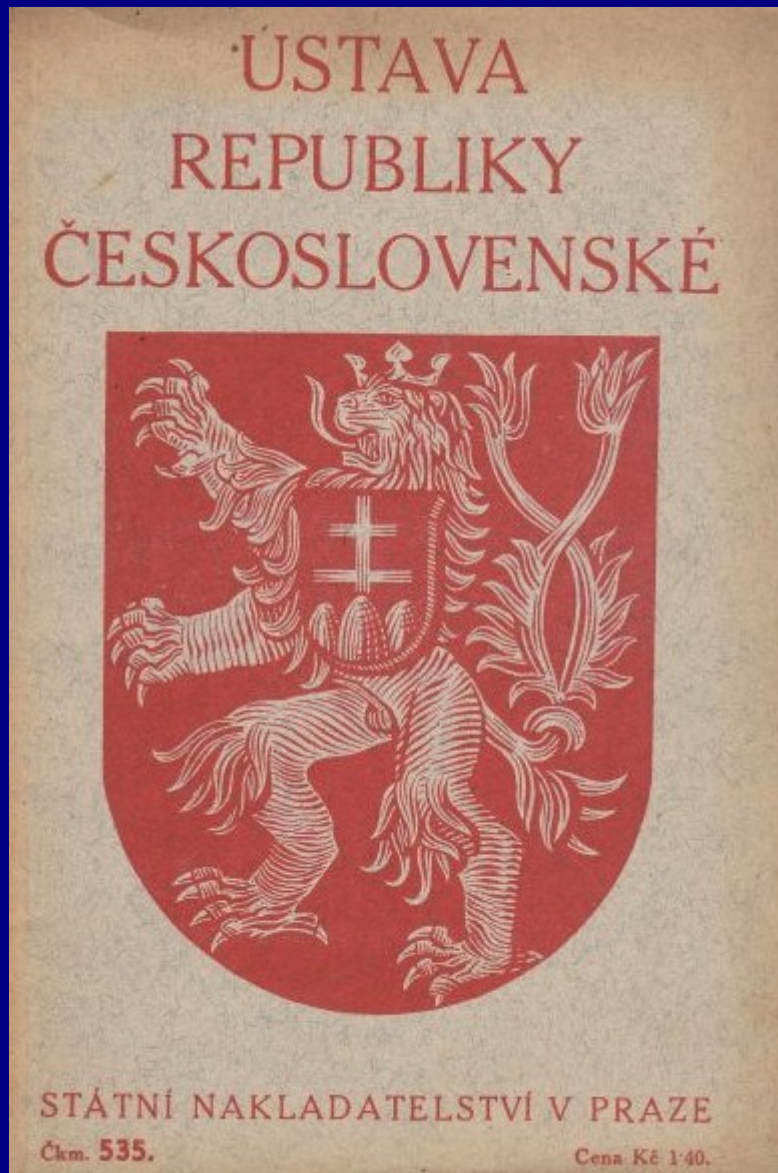
Karel Sabina (1875)

František Josef I. - Březnová ústava 1849

- § 8 Svoboda osoby jest pojištěna. Postižení v samém skutku vyjmouc, nesmí se nikdo zatknouti, leč mocí rozkazu, důvody opatřeného a vyšlého od soudce aneb od ouřadu, soudcovské náležitosti zákonně vykonávajícího. Každý takový zatýkací rozkaz má se zatčenému hned při jeho zatčení aneb nejdéle v **čtyřmácti** hodinách po něm doručiti.
- § 9 Ouřad veřejné bezpečnosti musí každého, kohož ve své **zadržení vzal ve čtyřiceti osmi hodinách** buď propustiti aneb náležitému soudu odevzdati.

První československá ústava

11.11.1918 – abdikoval císař Karel

14.11.1918 – vznik RNS, volba TGM

21.11.1918 – úkol osnovy ústavy

9. 1. 1920 – J. Hoetzel navrhl osnovu

29.2.1920 – ústava přijata jednohlasně

Lid je jediný zdroj veškeré státní moci v Československé republice.

Ústavní listina Československé republiky 1920

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Čísťka XXVII.

Vydána dne 6. března 1920.

Obsah: (Čís. 121 a 122.) 121. Zákon, kterým se uvozuje ústavní listina Československé republiky. — 122. Zákon podle § 129 ústavní listiny, čímž se stanoví zásady jazykového práva v republice Československé.

My, národ Československý, chtějice upevniti dokonalou jednotu národa, navesti spravodlivé řády v republice, zajistiti pokojný rozvoj domoviny československé, prospěti obecnému blahu všech občanů tohoto státu a zabezpečiti pozhnání svobody příštěm pokolením, přijali jsme ve svém Národním shromáždění dne 29. února 1920 ústavu pro Československou republiku, jejíž znění následuje.

Při tom my, národ Československý, prohlašujeme, že chceme usilovati, aby tato ústava i všechny zákony naší země prováděny byly v duchu našich dějin stejně jako v duchu moderních zásad, obsažených v hesle sebeurčení; neboť chceme se přičleniti do společnosti národů jako člen svádělaný, mírumilovný, demokratický a pokrokový.

Čís. 121.

Zákon ze dne 29. února 1920, kterým se uvozuje ústavní listina Československé republiky.

Článek I.

(¹) Zákony odporující ústavní listině, jejím součástkám a zákonům jí měnícím a doplňujícím jsou neplatné.

(²) Ústavní listina a její součástky mohou být měněny nebo doplňovány jen zákony označenými za ústavní (§ 33).

Článek II.

Ústavní soud rozhoduje o tom, vyhovují-li zákony republiky Československé a zákony sněmu Podkarpatské Rusi zásadě článku I.

Článek III.

(¹) Ústavní soud skládá se ze sedmi členů. Po dvou členech vysílá do něho nejvyšší soud správní a nejvyšší soud ze sebe. Ostatní dva členy a předsedu jmenuje prezident republiky.

(²) Podrobnosti, zejména o způsobu, jak oba jmenované soudy vysílají členy ústavního soudu,

o funkčním jeho období, o řízení před ním a o účincích jeho nálezů, stanoví zákon.

Článek IV.

(¹) Dosavadní Národní shromáždění zůstane v činnosti potud, pokud se neustaví sněmovna poslanecká a senát.

(²) Zákonů usnesených tímto Národním shromážděním, avšak nevyhlášených v den, kdy se ustaví sněmovna poslanecká a senát, nelze vůbec vyhlásovati, vrátí-li je prezident republiky Národním shromážděním předpisy prozatímní ústavy.

(³) Co do lhůt stanovených prozatímní ústavou pro výkon práva prezidenta republiky podle §u 11 a pro povinnost vyhlásiti usnesený zákon platí při zákonech usnesených dosavadním Národním shromážděním předpisy prozatímní ústavy.

Článek V.

Dosavadní prezident zůstává ve svém úřadě, pokud nebude provedena volba nová. Ode dne

31

účinnosti ústavní listiny přísluší mu práva v ní stanovená.

Článek VI.

Dokud nebude zvolen plný počet členů poslancecké sněmovny a senátu, stanovený ústavní listinou, je pro určení počtu poslanců a senátorů, potřebného k platnému usnášení podle ústavní listiny, rozhodující počet členů skutečně zvolených.

Článek VII.

(¹) Ustanovení článku I., II., III., 1. odst. a VI. tvoří součást ústavní listiny podle § 33 této listiny.

(²) Prováděcí zákony předpokládané v ústavní listině nejsou součástí této listiny podle 1. odstavce, neustanovuje-li ústavní listina jinak.

Článek VIII.

(¹) Připojená ústavní listina nabyvá účinnosti dnem svého vyhlášení.

(²) Její § 20 nevztahuje se na členy dosavadního Národního shromáždění.

Článek IX.

V den ustanovený v 1. odstavci článku VIII. pozbývá platnosti všechna ustanovení, která odporují této ústavní listině a republikánské formě státu, dále všechny dřívější ústavní zákony, i když by jednotlivá jejich ustanovení nebyla v přímém rozporu s ústavními zákony Československé republiky.

Článek X.

Tento zákon nabyvá účinnosti zároveň s ústavní listinou a provede jej a ustavní listinu vláda.

Ústavní listina Československé republiky.

HLAVA PRVNÍ.

Všeobecná ustanovení.

§ 1.

(¹) Lid je jediný zdroj veškeré státní moci v republice Československé.

(²) Ústavní listina určuje, kterými orgány svrchovaný lid si dává zákony, uvádí je ve skutek a nalézá právo. Ona také vztahuje meze, lež tyto orgány nesmějí překročiti, aby se nedotkly ústavně zaručených svobod občanských.

§ 2.

Stát Československý jest demokratická republika, jejíž hlavou je volený prezident.

§ 3.

(¹) Území Československé republiky tvoří jednotný a nedílný celek, jehož hranice mohou být měněny jen ústavním zákonem (čl. 1. uvoz. zák.).

(²) Nedílnou součástí tohoto celku jest a to na základě dobrovolného připojení podle smlouvy mezi hlavními a přidruženými mocnostmi a Československou republikou v Saint Germain-en-Laye ze dne 10. září 1919 samosprávné území Podkarpatské Rusi, které bude vypraveno nejnižší autonomií, slučitelnou s jednotností republiky Československé.

(³) Podkarpatská Rus má vlastní sněm, který si volí předsednictvo.

(⁴) Sněm Podkarpatské Rusi je příslušný usnášeti se o zákonech ve věcech jazykových,

vyučovacích, náboženských, místní správy jakož i v jiných věcech, které by na přenesení zákony Československé republiky. Zákony usnesené sněmem Podkarpatské Rusi, projeví-li prezident republiky s ními souhlas svým podpisem, vyhláší se ve zvláštní sbírce a podepisuje je také guvernér.

(⁵) Podkarpatská Rus budíže v Národním shromáždění Československé republiky zastoupena přiměřeným počtem poslanců (senátorů) podle příslušných volebních řádů československých.

(⁶) V čele Podkarpatské Rusi je guvernér jmenovaný prezidentem Československé republiky k návrhu vlády a odpovědný také sněmu Podkarpatské Rusi.

(⁷) Funkcionáři Podkarpatské Rusi budou podle možnosti vybírání z jejího obyvatelstva.

(⁸) Podrobnosti, zvláště o právu voliti a o volitelnosti do sněmu, upravují zvláštní ustanovení.

(⁹) Zákon Národního shromáždění, který určí hranice Podkarpatské Rusi, tvoří součást ústavní listiny.

§ 4.

(¹) Státní občanství v Československé republice je jediné a jednotné.

(²) Podmínky nabytí, účinků a zániku státního občanství Československé republiky určuje zákon.

(³) Příslušník cizího státu nemůže být zároveň příslušníkem Československé republiky.

§ 5.

(¹) Hlavním městem republiky Československé je Praha.

Ústavní listina Československé republiky 1920

osobní svobody

HLAVA PÁTÁ.

Práva a svobody, jakož i povinnosti občanské.

Rovnost.

§ 106.

(¹) Výsady pohlaví, rodu a povolání se neuznávají.

(²) Všichni obyvatelé republiky Československé požívají v stejných mezích jako státní občané této republiky na jejím území plně a naprostě ochrany svého života i své svobody neléda k tomu, jakého jsou původu, státní příslušnosti, jazyka, rasy nebo náboženství. Úchytky od této zásady jsou přípustny jen, pokud právo mezinárodní dovoluje.

(³) Tituly smí být udíleny jen, pokud označují úřad nebo povolání. Toto ustanovení netýká se akademických hodností.

Svoboda osobní a majetková.

§ 107.

(¹) Svoboda osobní se zaručuje. Podrobnosti upravuje zákon jako součást této ústavní listiny.

(²) Omezení nebo odnětí osobní svobody je možné jen na základě zákona. Rovněž jen na základě zákona může veřejná moc od občana požadovat osobních výkonů.

§ 108.

(¹) Každý státní občan československý může se usazovati na kterémkoli místě Československé republiky, nabývatí tam nemovitostí a vykonávatí výdělkovou činnost v mezích všeobecných právních ustanovení.

(²) Omezení tohoto práva je možné jen v zájmu veřejném na základě zákona.

§ 109.

(¹) Soukromé vlastnictví lze omezit jen zá-

Svoboda domovní.

§ 112.

(¹) Právo domovní je neporušitelné.

(²) Podrobnosti upravuje zákon jako součást této ústavní listiny.

Svoboda tisku, právo shromažďovací a spolkové.

§ 113.

(¹) Svoboda tisku, jakož i právo klidně a beze zbraní se shromažďovati a tvořiti spolky jsou zabezpečeny. Jest proto v zásadě nedovoleno podrobovati tisk předběžné cenzuře. Výkon práva spolkového a shromažďovacího upravují zákony.

(²) Spolek může býti rozpuštěn jen, když jeho činností byl porušen trestní zákon nebo veřejný pokoj a řád.

(³) Zákonem mohou se zavést omezení zvláště pro shromáždění na místech sloužících veřejné dopravě, pro zakládání spolků výdělečných a pro účast cizinců v politických spolcích. Tímto způsobem může se stanoviti, jakým omezením podléhají zásady předcházejících odstavců za války nebo tehdy, vypuknou-li uvnitř státu události ohrožující zvýšenou měrou republikánskou státní formu, ústavu nebo veřejný klid a pořádek.

§ 114.

(¹) Právo spolkovací k ochraně a podpoře pracovních (zaměstnaneckých) a hospodářských poměrů se zaručuje.

(²) Všechny činy jednotlivců nebo sdružení, jež se jeví úmyslným rušením tohoto práva, jsou zakázány.

Právo petiční.

§ 115.

Právo petiční přísluší každému; právníckým osobám a sdružením jen v mezích jejich působ-

293

Ústavní zákon

ze dne 9. dubna 1920

o ochraně svobody osobní, domovní a tajemství listovního (podle §§ 107, 112 a 116 ústavní listiny).

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

I.

Ochrana svobody osobní. (§ 1-5)

§ 1.

Nikdo nesmí být stíhán, leč v případech podle zákona dovolených, a to jen soudem neb úřadem podle zákona příslušným, a řízením podle zákona upraveným.

§ 2.

Mimo případ přistižení při činu samém nesmí nikdo zatčen, leda na písemný odůvodněný příkaz soudců, který musí býti dodán při zatčení, a není-li to možno, nejdéle **do 24 hodin po něm.**

§ 3.

Nikdo nesmí býti orgánem úředním vzat do vazby, leč v případech zákonem stanovených, a musí býti pak nejdéle do 8 dnů propuštěn nebo odevzdán úřadu, který podle okolností případu je příslušný provésti další řízení.

§ 4.

Vyjma případy zákonem stanovené nesmí nikdo býti z určitého místa neb území vypovězen nebo přidržován k tomu, aby se z určitého místa nebo území nevzdaloval.

§ 5.

Za kterých podmínek může býti osoba zatčena nebo uvězněna na svobodu propuštěna, položí-li jistotu, po případě znovu uvězněna, ač jistotu položila, stanoví zákon.

II.

Ochrana svobody domovní. (§ 6-10)

§ 6.

Prohlídka bytu nebo jiných místností náležejících k domácnosti nebo určených ku provozování živnosti nebo výdělečné činnosti, je přípustna pouze v případech podle zákona dovolených a to jen soudem neb

Lidově demokratická republika 1948

RUDÉ PRÁVO

ÚSTŘEDNÍ ORGÁN KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA

Ve středu 10. března 1948 Cena Kčs 1.-

Zvláštní vydání

**Historický projev předsedy vlády Klementa Gottwalda
v Ústavodárném národním shromáždění**

AKČNÍ PROGRAM NOVÉ GOTTWALDOVY VLÁDY

*Náš lid chce, aby jednou provždy se stalo skutkem,
že všechna moc pochází z něho - z lidu!*

Předneseno předsedou vlády Kl. Gottwaldem v Ústavodárném národním shromáždění dne 10. března 1948

Slova Ústavodárného národního shromáždění!

Dne 20. února 1948 podali demisi členové vlády za stranu národní socialistické lidové a demokraci-

ním programového prohlášení vlády Ústavodárným národním shromážděním bude řešení vládní krise potvrzeno i parlamentně.

Lidově demokratická ústava 1948

ÚSTAVA 9. KVĚTNA

15. 11. 48
2-

Rovnost

§ 1.

- (1) Všichni občané jsou si před zákonem rovni.
- (2) Muži a ženy mají stejné postavení v rodině i ve společnosti a stejný přístup ke vzdělání i ke všem povoláním, úřadům a hodnostem.

Svoboda osobní

§ 2.

Osobní svoboda se zaručuje. Může být omezena nebo odňata jen na základě zákona.

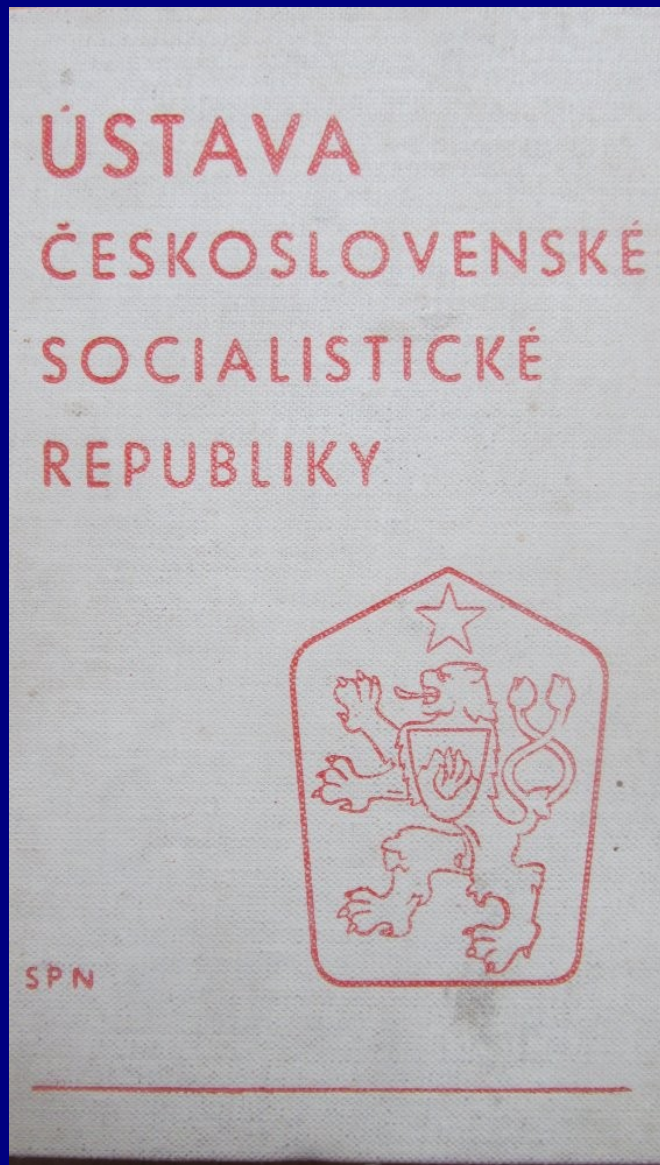
§ 3.

(1) Nikdo nesmí být stíhán, leč v případech podle zákona dovolených, a to jen soudem nebo úřadem podle zákona příslušným a řízením upraveným podle zákona.

(2) Nikdo nesmí být zatčen, nebude-li přistižen při činu samém, leč na písemný odůvodněný příkaz soudcův. Příkaz budiž doručen při zatčení, a není-li to možné, nejdéle do 48 hodin po něm.

(3) Nikdo nesmí být úředním orgánem vzat do vazby, leč v případech stanovených zákonem; musí pak být nejdéle **do 48 hodin** propuštěn nebo odevzdán soudu nebo úřadu, kterému podle povahy věci přísluší provést další řízení.

Socialistická ústava -1960

čl. 4

Vedoucí silou ve společnosti i ve státě je předvoj dělnické třídy, Komunistická Strana Československa, dobrovolný bojový svazek nejaktivnějších a nejuvědomělejších občanů z řad dělníků, rolníků a inteligence.

čl. 6

Národní fronta Čechů a Slováků, v níž jsou sdruženy společenské organizace, je politickým výrazem svazku pracujících měst a venkova, vedeného Komunistickou stranou Československa.

čl. 16

1) Veškerá kulturní politika v Československu, rozvoj vzdělání, výchova a vyučování jsou vedeny v duchu vědeckého světového názoru, marxismu-leninismu, a v těsném spojení se životem a prací lidu

Časový sled vývoje ústav

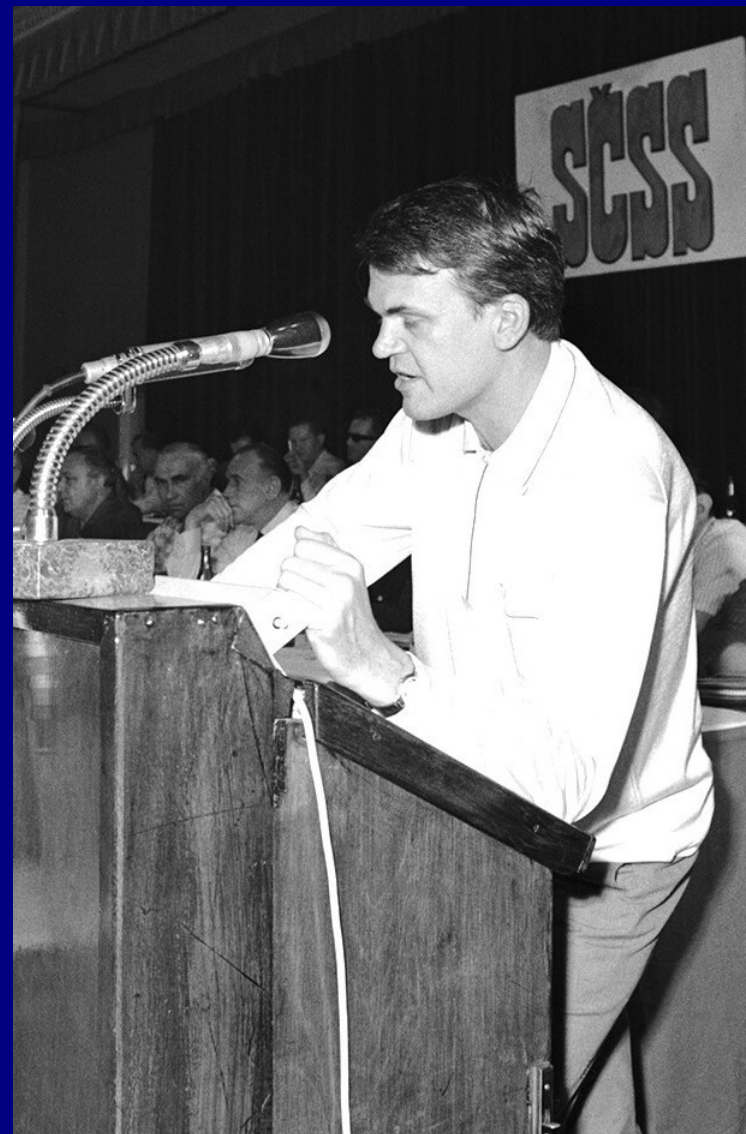
1848	Ferdinad I., Ferdinand V.	konstituční monarchie
1849	František Josef I.	konstituční monarchie
1851	Silvestrovské patenty	absolutismus
1860	Říjnový diplom	konstituční monarchie
1861	Únorová ústava	konstituční monarchie
1867	Prosincová ústava	konstituční monarchie - katalog práv občana
1918	Recepční zákon	o zřízení samostatného státu československého, RČS
1918	Prozatimní ústava	13. 11. 1918
1920	Ústavní listina Čs. rep.	Uvozená 29. 2. 1920 , ústavní soud, ČSR
1938	Zmocňovací zákon	PČM, B&M
1948	Ústava Čs. republiky	lidově demokratická ČSR
1960	Ústava Čs. Soc. Rep.	vedoucí úloha KSČ – čl. 4 ČSSR

IV. sjezd spisovatelů - 1967

Stalinismus byl dědicem velkého humanitního hnutí, které i uvnitř stalinské nemoci zachovalo mnoho původních postojů, myšlenek, hesel, slov a snů.

Vidět, jak se takové humanitní hnutí před očima zvrací v cosi opačného a strhuje s sebou všechnu lidskou ctnost, jak mění lásku k lidstvu v krutost k lidem, lásku k pravdě v denunciaci atd., to otvírá neuvěřitelné pohledy na samu podstatu lidských hodnot a ctností.

Milan Kundera
27. června 1967

Všeobecná deklarace lidských práv - 1948
(*právně nezávazný dokument*)

Mezinárodní Pakt o hospodářských,
sociálních a kulturních právech

v ČSSR platí od 3.13. 1976

Mezinárodní pakt o občanských a
politických právech

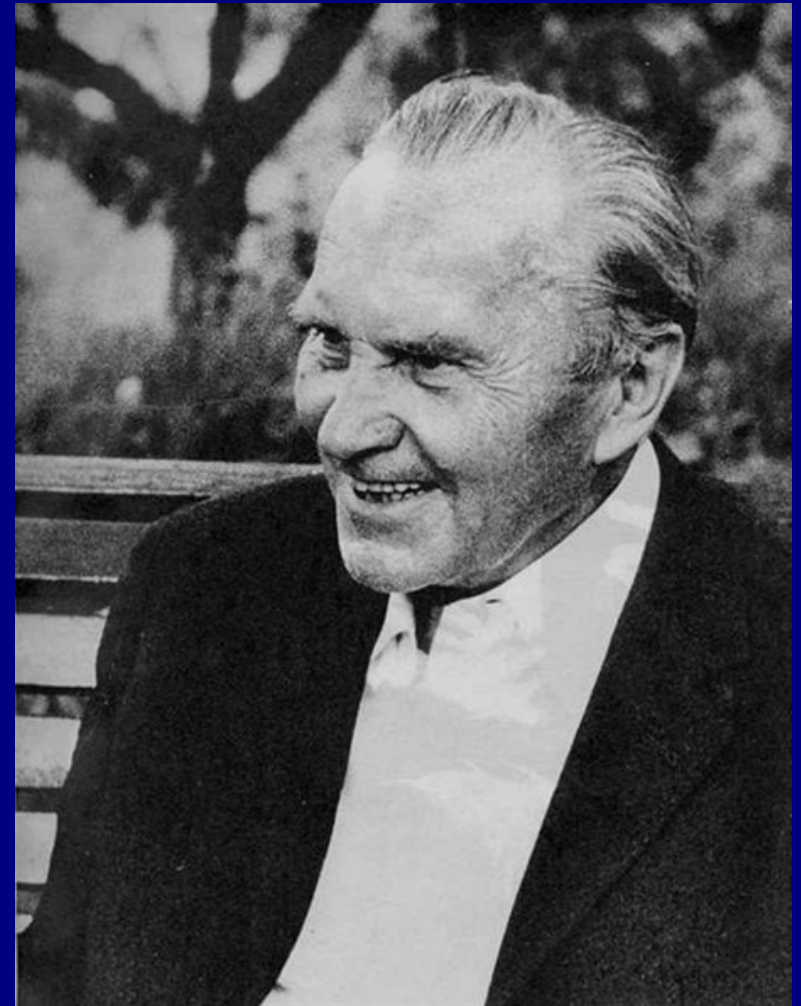
v ČSSR platí od 23. 3. 1976

Úmluva o ochraně lidských práv
a základních svobod -1950

(*právně závazný dokument – pro členy Rady Evropy*)

Charta 77

Svobody a práva jež Pakt zaručují, jsou důležitými civilizačními hodnotami, k nimž v dějinách směřovalo úsilí mnoha pokrokových lidí, a jejichž uzákonění může významně pomoci humánnímu rozvoji naší společnosti. Vítáme proto, že ČSSR k těmto paktům přistoupila.

Jan Patočka (1907 - 1977)

17. listopad 1989

PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ, SPOJTE SE!

1989

17 LISTOPAD

PÁTEK

RUDÉ PRÁVO

ORGÁN ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA

ČÍSLO 271 — ROČNÍK 70 (Právo lidu ročník 92)

CENA 50 HALÉŘŮ

Zpráva ze zasedání předsednictva ÚV KSČ

Na 14. a 15. prosince svoláno 16. zasedání ústředního výboru strany

PRAHA — Předsednictvo ústředního výboru Komunistické strany Československa se na své schůzi ve čtvrtek zabývalo přípravou XVIII. sjezdu, průběhem výročních členských schůzí základních organizací a aktuálními otázkami vnější a zahraniční politiky.

Svolalo 16. zasedání ÚV KSČ na dny 14. a 15. prosince. Na programu zasedání bude zpráva o činnosti Komunistické strany Československa po 15. zasedání ústředního výboru a dalších úkolech a ekonomického rozvoje v roce 1989, o návrhu plánu na rok 1990 a informace o přípravě 9. pětilétko.

Iluky, aby došlo ke komplexnějšímu řešení problému, protože jeho přetrvávání nejen naplňuje, ale zahuje i možnosti do hospodářské spolupráce se zahraniím této oblasti.

Posoudilo činnost komunistických celků ve svazu družstevních voličů a přípravu XI. celostátního sjezdu jednotných zemědělských družstev.

Schválilo postup delegace ÚV KSČ na poradě tajemníků ústředního výboru komunistických a dělnických stran členských států BVHP pro ekonomické otázky. Hlavní otázky zprávy ÚV KSČ na upřesnění porady nejvyšších představitelů členských stran BVHP o aktuálních otázkách vzájemné hospodářské spolupráce.

Již potřetí v průběhu jednoho roku předstoupila vláda ČSSR před Federální shromáždění. Tentokrát proto, aby složila přijala loni v listopadu. Nebylo u nás zrychleným prohlášením, které informovala o své práci. Ale i to patří k novému stylu a pojetí vlády.

Je pochopitelné, že každá vláda předkládá poslancům a veřejnosti je však málo ocenit, že v nerovnovážné situaci naší ekonomiky dokázala najít mnohé cesty k zlepšení nedostatků, i když zatím ne všechny a v dostatečné míře. Ale není divu, jestliže se předtím mnoho problémů stále odkládalo a těžkosti přibývaly.

Nelze postrádat, ale každý z občanů posuzuje práci řídicích orgánů podle uspokojování svých potřeb. A na prvním místě podle situace na našem vnitřním trhu. Přes veškerou snahu vlády dosáhnout se moderní technologie k zvýšení produkce především spotřebního zboží není dostatek. I přesto, že byly zvoleny značné prostředky situace se postupně i silně vstoupit náležitosti ČSSR ze zahraničí.

Vláda ponorně sleduje postup přestavby, zvláště politické stráně státních a družstevních podniků v nových podmínkách hospodaření. Velmi kriticky se staví k jejich nespolečenství a k sobecké snaze vyloučit se z celkové ekonomiky.

DNES V LISTĚ

NE ŽIVELNOST, ALE SOCIALISTICKÝ TRH
Rozhovor s ministrem zemědělství a výživy ČSR Ondřejem Vaníkem str. 3

OPĚT O MOŽNOSTECH SNIŽENÍ NEDOSTATKU NÁRADÍ
str. 3

STUDENTI PROTI FAŠISMU
Vzpomínka nejen na listopad 1938 str. 3

Přijetí představitelů Turecké KS
PRAHA (ČTK) — Generální tajemník ÚV KSČ Miloš Jakeš přijel ve čtvrtek v Praze zúčastnit generálního tajemníka turecké Komunistické strany Mehmeta Karaca a náměstka a náměstka předsedy strany do ČSSR na poradě ÚV KSČ.

V průběhu soudružského rozhovoru Miloš Jakeš seznámil hosty s hlavními cíli a záměry společenské přestavby, demokratizace a ekonomické reformy v ČSSR.

Zemědělské noviny

PÁTEK
CENA 70 HAL.

ROČNÍK XLV — ČÍSLO 271
BRNO 17. LISTOPADU 1989

Pro naše bramborářství je stále typické značné kolísání jak výše, tak kvality úrody. Je to dáno jeho závislostí na klimatických podmínkách jednotlivých ročníků, množství a účinnosti chemických ochranných přípravků a na dalších vlivech, z nichž v poslední době vystupuje do popředí i zastoupení brambor na orné půdě. Ukazuje se, že snížení jejich letošního výnosu na 1 200 hektarů, což není zanedbatelné.

Přestavba hospodářského mechanismu postavila pěstování brambor do poněkud výhodnějšího ekonomického světla než v jakém bylo řadu předcházejících let. Ovšem na druhé straně dala zemědělským podnikům daleko větší pravomoc v rozhodování o struktuře pěstovaných plodin, což umožnilo, aby v některých případech daly přednost výnosově jistější a rentabilnější ozimé řepce, silážní kukuřičce, nebo jiným pěstitelským záměrům. Jsou sice předpoklady, že i z této menší výměry a při

odhadovaném průměrném hektarovém výnosu 20,53 tuny, tedy 2,50 tuny nižším než loni, bude možné plně uspokojit nároky potřebitelů na konzumní brambory až do nové sklizně, zpraco-

Jednala federální vláda

Daší opatření k ochraně vnitřního trhu ● Omezeny »nákupní« cesty občanů sousedních zemí ● Jak odstranit nerovnováhu v naší ekonomice mezi nabídkou a poptávkou ● Resort paliv a energetiky je na zimu dobře připraven ● Připojíme se k boji proti obchodu s drogami

Praha (ČTK) — Vláda ČSSR se na své včerejší plenární schůzi zabývala situací v turistickém ruchu se sousedními státy se zvláštním zaměřením na negativní jevy, jako jsou spekulace, v kupování zboží, zneužívání tranzitu a podobně.

Především se to v tomto roce projevuje výrazným zvýšením jednodenních nákupních cest občanů Polska, Maďarska, Sovětského svazu a Jugoslávie do Československa. Vláda ČSSR rozhodla, že kromě už platných opatření, jejichž účinnost bude vyhodnocena k 1. prosinci letošního roku, budou zrušeny z uvedených zemí jedno- a dvou denní skupinové zájezdy plánované čs. cestovními kancelářemi do konce tohoto roku

někům pasové a celní kontroly za jejich složitou službu, při které chrání zájmy všech čs. občanů.

V rozsáhlé diskusi se vláda ČSSR zabývala první verzí návrhu stabilizačního programu obnovy a upevnění rovnováhy čs. ekonomiky. Nerovnováha se projevuje zejména narůstajícím předstihem poptávky před nabídkou, zvažováním struktur porcí mezi dosavadní strukturou nabídky zboží a služeb a

PRACUJÍCÍ KONKORNOVÉHO PODNIKU SIGMA LUTIN, největšího výrobce čerpadel v ČSSR, věnují v současné době provádou pozornost výrobě čerpadel pro energetiku. Zajišťují provoz elektrárny a tepláren v celé republice a zároveň komplexy čerpadla pro budovanou jadernou elektrárnu Temelín. Dokončili náročnou montáž hlavního chladicího čerpadla, které se svými parametry vyrovná světové špičce. Na snímku záběr z prací na hlavního chladicím čerpadle pro jadernou elektrárnu Temelín.

(Foto ČTK — Vladislav Galgonek)

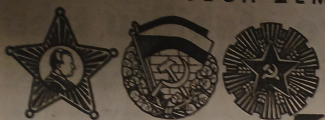
Přijetí u M. Jakeše

Praha (ČTK) — Generální tajemník ÚV KSČ Miloš Jakeš přijel včera v Praze zúčastnit generálního tajemníka Sjezdu komunistické strany Turecka Osmana Sankalza a náměstka sedy strany Mehmeta Karaca, kteří přicestovali do ČP pozvání ÚV KSČ.

V průběhu soudružského rozhovoru Miloš Jakeš seznámil hosty a hlavními cíli a naplněním společenské přestavby, demokratizace a ekonomické reformy v ČSSR. Podtrhl přitom

Generální tajemník Miloš Jakeš přijel ve čtvrtek v Praze zúčastnit Sjezdu komunistické strany Turecka Osmana Sankalza a náměstka sedy strany Mehmeta Karaca, kteří přicestovali do ČP pozvání ÚV KSČ.

PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ, SPOJTE SE!

SOBOTA

1989

18 LISTOPAD

RUDÉ PRÁVO

ORGÁN ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA
ČÍSLO 272 — ROČNÍK 70 (Právo lidu ročník 92)

CENA 1 Kčs

Starší zámek Vlášim sahá až do 14. století, kdy byl na skalnatém úbočí nad řekou postaven jako hrad. V době své největší slávy měl 12 věží. Po požáru v roce 1804 zámek získal svou současnou podobu. Požár se na něj rozšířil z okolní vesnice. Požár se na něj rozšířil z okolní vesnice. Požár se na něj rozšířil z okolní vesnice.

Učeska a sportovního učitelství, učitelka a učitelka. Na střeše je publiko na zámek a do střeže (včetně a sportovního učitelství, učitelka a učitelka). Na střeše je publiko na zámek a do střeže (včetně a sportovního učitelství, učitelka a učitelka).

Foto 82 — VACLAV JIRSA

PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ, SPOJTE SE!

PONDĚLÍ

1989

20 LISTOPAD

RUDÉ PRÁVO

ORGÁN ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA
ČÍSLO 273 — ROČNÍK 70 (Právo lidu ročník 92)

CENA 50 HALÉŘŮ

V posledních dnech se různé skupiny osob snaží za aktivní podpory některých západních sdělovacích prostředků, zejména rozhlasových a televizních stanic vyvolat konfrontaci se státní mocí, destabilizovat politickou situaci, navodit ozvuční společenského neklidu v naší zemi. Jsou organizovány různé trziny, jsou vyhlašovány výzvy ke stávkám.

Záminkou se stala nepravdivá zpráva o údajné smrti jednoho a nebo podle francouzské agentury AFP dokonce čtyř účastníků páteční večerní manifestace pražských studentů, která byla zneužitá k provokacím vystoupením v ulicích hlavaňho města.

Jaká je skutečnost? Páteční shromáždění a průvod pražských studentů měly být pietní vzpomínkou památce Jana Opletala a dalších studentů, zavražděných před padesáti lety německými okupanty. Pietní akce však byla zneužitá ke zcela jiným cílům. Početná účást zvláštních zpravodajů západních sdělovacích prostředků a fakt, že někteří z nich už předem ohlašovali, že se poúttá a krvavopoltím, dost jasně naznačuje, že šlo o předem připravený pokus k vyvolání záměrné provokace.

Navzdory tomu, že už během průvodu po jeho stanovené trase byla vyvolávána heela požadující »demisi vlády« a »smi komunisté«, nedošlo k zása Veřejné bezpečnosti. Její pslučníci byli povoláni až po kdy část účastníků manifesta odesla do ulic vnitřní Prahy hrozilo ohrožení veřejného řádku. Příslušníci Veřejné bezpečnosti vyzvali pokřikující demonstřantny k rozchodu avšak hlas rozumu nebyl vyslyšen a agresivní jádro demonstřantny vyvolalo střet se silami pořádku. Došlo k šarvátkám, byli zraněni na obou stranách.

Rozhodně proti provokacím

To vše se organizátorům této provokace zdálo na vyvolání vyvíle-

Vylhaná zpráva o smrti studenta

Protisocialistické síly vyvolávají společenský neklid

PRAHA (ČTK) — Jak byla veřejnost informována, v pátek ve večerních hodinách došlo v Praze k demonstraci. Západní sdělovací prostředky rozšířily zprávy, že jeden z jejich účastníků zemřel na následky zranění, agontura AFP uvádla, že zemřel čtyři lidé. A některé agontury uvádějí dokonce i jméno — Martin Šmil. Je to však záměrná šifrová dezinformace, která neodpovídá skutečnosti.

Zádný z účastníků manifestace ne utrpěl těžké zranění, ani nikdo nezemřel. O co tedy jde? Pravdou je, že někteří západní novináři hned,

kde vyvolávala výtržnosti. Zde měl být údajně těžce zraněn student matematicko-fyzikální fakulty UK Martin Šmil a měl prý zranění podlehlout. Tyto fámy se nezakládají na skutečnosti.

Kardinál Tomášek se vrátil do Prahy

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

Zámek

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

Odkaz 17. listopadu

Vystoupení souhrna F. Pitry v pražském Karolinu • Mezinárodnímu svazu studentstva předáno vysoké ocenění OSN • Setkání studijní mládeže a zasloužilých pedagogů v Bratislavě • Svědecký »kolonyk« • Nová výstava v Památníku Terezi • Pietní shromáždění se svíčkou a květinou v Praze

PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ, SPOJTE SE!

STŘEDA

1989

22 LISTOPAD

RUDÉ PRÁVO

ORGÁN ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA
ČÍSLO 278 — ROČNÍK 70 (Právo lidu ročník 93)

CENA 50 HALÉŘŮ

VYZVY K UKLIDNĚNÍ SITUACE V PRAZE NEVYSLYŠENY

Pokračují demonstrace a studentské stávky

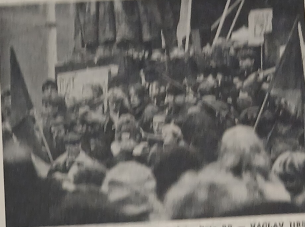
Na Václavském náměstí znovu na 200 000 osob • V průmyslu, zemědělství a službách se pracuje • Budou prošetřeny okolnosti zásmu pořádkových sil ze 17. listopadu

PRAHA (Tisková zpráva ČTK) — V úterý pokračovaly na Václavském náměstí v Praze demonstrace. Zúčastnilo se na nich asi 200 000 osob. Demonstrace pokračují i v dalších městech republiky.

V průmyslu, zemědělství a službách se pracuje. Budou prošetřeny okolnosti zásmu pořádkových sil ze 17. listopadu.

Prohlášení městského výboru KSČ k současné společenskopolitické situaci v naší republice

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

Velká shromáždění na Václavském náměstí. Foto 86 — VACLAV JIRSA

Anarchie a rozvrat nejsou našim programem

Prohlášení městského výboru KSČ k současné společenskopolitické situaci v naší republice

Zpráva ze zasedání představenstva

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

L. Adamec se stal zástupcem

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

DNEŠ V LISTE

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

... zprávy o úmrtí jednoho nebo dokonce čtyř studentů na následky zranění se nezakládají na pravdě.

Prezident Gustav Husák obměnil vládu 3. 12. 1989 a 10. 12. jmenoval novou

Od 1. 12. 1989
jsou zrušeny ústavní
články 4, 6, 16

JEDNALO FEDERÁLNÍ SHROMÁŽDĚNÍ Poslanci schválili změny v ústavě

Zrušení článku o vedoucí úloze KSČ ve společnosti • Úpravy v dalších
článcích • Společné prohlášení obou sněmoven k současné situaci

PRAHA (Od našich zpravodajek) — Vnitropolitickou situaci se na své 16., mimořádné, společné schůzi sněmoven zabývalo Federální shromáždění ČSSR. Na programu bylo schválení společného prohlášení, v němž poslanci v naší zemi vyjádřili stanovisko ke kritické situaci schválení programu, který v úvodu jednání poslanci schválili, byly — vytvoření komise k přešetření událostí 17. listopadu a změny v Ústavě ČSSR. Jde o články č. 4, 6 a 16, týkající se vedoucí úlohy KSČ ve společnosti, v Národní frontě a výchovy v duchu marxismu-leninismu.

dala pokyn pedagogům. Měl by se týkat zajištění normální výuky a bezpečnosti žáků ve školách. Objevily se totiž případy šikanování dětí a SNB.

Poslanec A. Blažej navrhl s movnám pozastavit projednávání vely vysokoškolského zákona,

Ke slibu nově jmenovaných ministrů na Pražském hradě.

Foto ČTK — LIBOR HAJSKÝ

Papež Jan Pavel II. v Československu 21.4. - 22.4.1990

LIDOVÁ DEMOKRACIE

DENÍK ČESKOSLOVENSKÉ STRANY LIDOVÉ

ROČ. XLVI. - Č. 95 CENA 1 Kčs

Praha pondělí 23. dubna 1990

VÁCLAV HAVEL:

Nevím, zda vím, co je zázrak, přesto se odvažuji říci, že jsem účastníkem zázraku

JAN PAVEL II.:

Odnáším si v srdci nadšení mladých a hledím na ně s nesmírnou důvěrou

JAN PAVEL II.:

Chápete politiku jako službu pravdě a jako starost o bližní

VÁCLAV HAVEL:

Zdravím posla míru, dialogu, vzájemné tolerance, úcty a laskavého porozumění, zvěstovatele bratrské jednoty v různosti

Lásku, pravdu a víru přináším vám

První návštěva Svatého Otce našich zemí v historii ● Slavnostní uvítání papeže Jana Pavla II. v Československu ● Setkání s biskupy, kněžími a řeholníky v katedrále svatého Víta ● Státisíce účastníků koncelebrované mše svaté na Letenské pláni v Praze ● Prezident republiky a papež mezi představiteli naší kulturní obce ● Poutě věřících na staroslavný Velehrad a do Bratislavy

První okamžiky Svatého Otce v Praze. Papež Jan Pavel II. s úctou a pokorou líbá českou zem na ruzyňském letišti v Praze. — Velebné tóny státních hymen se nesou k nebesům — Svatý Otec se vítá v doprovodu Františka kardinála Tomáška s dětmi — S prezidentem republiky Václavem Havellem při slavnostní přehlídce

Všechny foto: LD — J. ZÁČEK a M. BALLING

Co nahradí článek 4 ?

Listina

Ústavní soud

Pevný bod demokratického právního státu?

Geneze Listiny – základní koncepce

Koncepce návrhu - diskuze – komise poslanců pro Ústavu ČSFR + delegace Národních rad

První varianta návrhu předpokládala schválení 17. listopadu 1990

Komise pro Ústavu ČSFR záměr nepřijala a doporučila převzat text Evropské úmluvy z roku 1950

Doporučení bylo zamítnuto a Komise se přiklonila k původnímu návrhu s požadavkem jeho zkrácení

9. listopadu 1990 - zkrácená verze návrhu Listiny předložena poslancům ČNR, SNR, Federálního shromáždění a komisi pro přípravu Ústavy ČSFR

22. listopadu po projednání ve všech výborech SNR – předložila návrh označený **tisk 330**

F. Mikloško: ***Přijetím tohoto ústavního zákona dojde k závažným pozitivním změnám v platné Ústavě. Základem je nedotknutelnost a univerzální charakter přirozených lidských práv. Stát lidská práva uznává, vyhlašuje a potvrzuje jejich neporušitelnost. Je koncipován tak, aby umožnil vynutitelnost práv cestou soudu včetně ústavního. ... Uznává se okruh práv, která nejsou změnitelná ani zákonem.***

ČNR předložila svůj návrh s označením **tisk 331**

D. Burešová: *Návrhy SNR a ČNR nebyly totožné, drobné rozdíly Po projednání ve Federálním shromáždění došlo k souhrnnému zpracování (**tisk 392**) . . . Respektování a reálné uplatňování lidských a občanských práv je jednou ze základních podmínek pro vstup do Rady Evropy.*

Geneze Listiny – pozměňovací návrhy

Zpravodaj SN
JUDr. Vlastimil Ševčík
(1927 - 2002)

Zpravodaj SL
JUDr. Ernest Valko
(1953 - 2010)

Napjatá diskuze se vztahovala k čl. 6, 1. Pozměňovací návrhy naznačovaly, že nepřijetím pozměňovacího návrhu *"Každý má právo na život od početí."* povede k nepřijetí Listiny. Poslanec Ivan Fišera svým pozměňovacím návrhem: *"Každý má právo na život. Lidský život je hoden ochrany již před narozením."* nebezpečí nepřijetí zahnal.

Společné jednání SL, SN (česká a slovenská)
8. 1. 1991 a 9. 1. 1991

Jednání předsedali A. Dubček a Z. Jičínský

62 pozměňovacích návrhů
4 přijaty

Těsnou většinou nebyl přijat pozměňovací návrh: doplnit článek 23 o text:

"... obrana demokratických hodnot patří k vrcholným občanským ctnostem."

Velkou většinou byl zamítnut pozměňovací návrh: *bez náhrady vypustit čl. 23.*

Pozměňovací návrh k článku 8 odst. 3: *ve zvláštních případech prodloužit dobu zadržení na více jak 24 hodin,* byl zamítnut.

LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD

uvozena 9. 1. 1991 ústavním zákonem č. 23/1991 Sb.

Ve 20.47 hodin bylo zahájeno hlasování o ústavním zákoně jako celku.

SN: poslanci ze Slovenska
50 – 0 – 7

SN: poslanci za ČR
54 – 0 – 5

SL:
114 – 1 – 7

Československo se stalo demokratickým právním státem

Ústavní zákon 23 uvozující Listinu - 9.1.1991

§ 1

(1) Ústavní zákony, jiné zákony a další právní předpisy, jejich výklad a používání musí být v souladu s Listinou základních práv a svobod.

(2) Základní práva a svobody uvedené v Listině základních práv a svobod jsou pod ochranou ústavního soudu.

§ 6

(1) Zákony a jiné právní předpisy, musí být uvedeny do souladu s Listinou základních práv a svobod nej později do 31. prosince 1991. Tímto dnem pozbývají účinnosti ustanovení, která s Listinou základních práv a svobod nejsou v souladu.

ČSFR se stává členem Rady Evropy

LEVICOVÝ LIST

RUDÉ PRÁVO

Cena 1,90 Kčs

Klesnou poplatky?

Vláda cítí, že o clech rozhodla »natvrdo«

PRAHA (Od našeho zpravodaje) — »Aby lidé nemuseli a nejezdili nakupovat do zahraničí, mělo by být vše k dostání doma.« Těmito slovy se pokusil první náměstek ministra zahraničního obchodu Jiří Erbes zdůvodnit nové celní opatření, která značně omezují od 1. února možnost dovozu zboží.

I on ale musel na čtvrtelní tiskové konferenci po jednání federální vlády přiznat, že sama vlá-

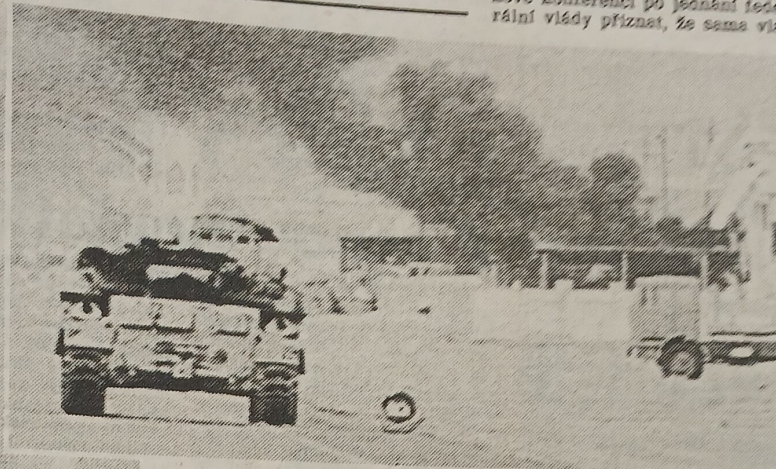
da si je vědoma nesoutěsnosti lidí, a proto se ke svému rozhodnutí znovu vrátí.

Zeptána jde o dovoz aut a dalšího zboží, pro něž od února platí kromě cla i dvacetiprocentní dovozní přírůžka ministerstva financí. To sice podle slov náměstka »omezí spekulativní a spekulace, ale zároveň posílí monopol domácího výrobce vozů. Vláda zvažuje, zda nepovolit individuální dovoz k ryze osobní

(Pokračování na str. 2)

PÁTEK 1. ÚNORA 1991

Číslo 27/ročník 1

BITVA V OBLASTI MĚSTA CHAFDŽÍ

Prvních 11 Američanů padlo v pozemním boji

PRAHA (zr) — Jedenáct příslušníků jednotek USA přišlo podle čtvrtelních zpráv o život v oblasti města Chafdží v saúdskoarabském pohraničí při bojích, které televize CNN označila za první větší pozemní bitvu s iráckými vojsky od začátku války v Perském zálivu. Podle odpoledních zpráv protirácká koalice město ovládla. Na kuvajtské straně hranic se však údajně soustřeďovaly další značné irácké síly a nevylučovalo se rozšíření pozemních operací.

Na Chafdží zaútočili Iráčané s tanky už v noci na středu a obsadili je. Podle čtvrtelních raných údajů od vojenských činitelů USA asi 150 iráckých vojáků stále kontrolovalo některé

saúdskoarabskými a katarskými oddíly na přístupech k Chafdží. Kolem desáté dopoledne SEČ tyto oddíly ovládaly asi třetinu města a za podpory americké námořní pěchoty s vrtulníky a

Snímky z bojů o saúdskoarabské pohraniční město Chafdží. Na prvním je přesun saúdských sil, na druhém příslušník americké vojska v boji, který se

SLOUPEK

RADA EVROPY:
Členství ČSFR
potvrzeno

STRASBURK (ČTK) — Výbor ministrů Rady Evropy ve čtvrtek na svém mimořádném zasedání ve Strasburku potvrdil ČSFR jako řádného člana této významné instituce. Tím bylo ukončeno jednání a schvalování žádosti Československa o přijetí do této organizace. Plnoprávným členem se formálně ČSFR stane až 21. února 1991, kdy na zasedání výboru ministrů Rady Evropy v Madridu bude uložena listina o přistoupení ČSFR ke statutu Rady Evropy.

Maršálové
proti Jelcinovi

MOSKVA (ČTK) — S ostrou kritikou postojů předsedy parlamentu Ruské federace Borise Jelcina a poslanců kteří ho pod-

RUDÉ PRÁVO

ČTVRTEK 28. ÚNORA 1991

Číslo 50/ročník 1

POSLANCI FEDERÁLNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ ROZHODLI:

Ústavní soud od 1. dubna

PRAHA (Od našich zpravodajek) — Československo bude mít Ústavní soud, který patří k základním pilířům budování demokratického státu. Rozhodli o tom poslanci FS středním hlasováním o návrhu ústavního zákona, který předložil parlamentu prezident republiky loňského roku.

Závěrečná příjezdní verze ústavního zákona o ústavním soudu ČSFR vznikla sloučením dvou návrhů: prezidentova a iniciativní skupiny poslanců. Podle slov místopředsedy federální vlády P. Rychetského tak byla předložena zkvallněna, neboť se podařilo sloučit optimální řešení s obou variant. To se konečnou potvrzení i v nízkém počtu pozměňovacích návrhů vzešlých ze společného jednání sněmoven.

Co vlastně zřízení ústavního soudu znamená? Jasnou odpověď na to dal nejen P. Rychetský, ale i oba zpravodajové výborů — Z. Masopust (KSČS) a V. Ševčík (OF). Jde především o záruku, podle níž nemůže napříště právo zůstat pouhým gestem. Ústavní soud je definován jako orgán, u něhož se může práva dovolat každý občan, jehož ústavní práva a svobody budou ohroženy, jako instituce, zabraňující konfliktům a ústavním krizím přerůstajícím v poslední době — jak řekl P. Rychetský — v politické a nacionalistické spory. Jeho hlavním posláním tak bude zajistit soulad našeho právního řádu s ústavou jako nejvyšší právní normou.

K rozporným ustanovením, o nichž bylo nutno rozhodnout hlasováním, patřila zejména tři — jak bude Ústavní soud vytvářen, jak dlouhý bude funkční období jeho soudců a jaké bude jejich nejvyšší věková hranice. V prvním případě s řady variant zvítězila ta, podle níž soudce bude jmenovat prezident na základě návrhů předložených ČNR, SNR a FS. Funkční období je sedmileté a soudcem se může stát osoba starší 35 let.

Podle schváleného ústavního zákona, jehož účinnost je stanovena od 1. dubna, může být soudce Ústavního soudu členem, nikoli však funkcionářem politické strany, což už odpovídá i praxi vyspělých demokratických států.

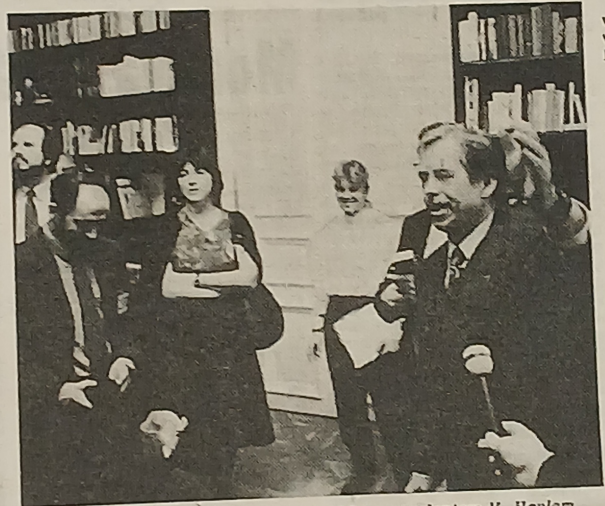
Předseda ústavněprávního výboru Sněmovny lidu M. Číž (VPN) se v parlamentu veřejně ostře ohradil proti střednímu článku v Občanském deníku nazvaném Král Oravy. Označil ho za lež a zdůraznil, že se obrací

na generální prokuraturu s žádostí o trestní stíhání ve věci, která vede k diskreditaci jeho osoby a VPN.

□

Tečkou za téměř měsíc trvající 13. schůzi FS (začala 29. ledna) byly poté interpelace.

NAĀ ADAMIČKOVÁ,
MARIE KJNIGOVÁ

Ze setkání Čs. a zahraničních novinářů s prezidentem V. Havlem.
Foto ČTK — Libor Hajský

PREZIDENT NÁM POOTEVŘEL ZÁKULISI HRADU

Byli jsme u »pí-pí«

Teď půjdeme k »pí pí«, řekl nám. Přeloženo z »hradní hantýrky« to znamená k p. p., tedy prezidentovi. Tak jsme bludně choděli na Pražském hradě šli kolem malého vodotrysku, pak vpravo, sdelem s dřevěnými sloupy před dvoje bílé dveře se zaldstním žalozě růžovým rámem malovaným na zdí. Tudu se naše skupinka dva-

na zaldstním tajemstvem a atmosférou podezřelí,« konstatoval prezident Václav Havel, když nechtával novináře nahlédnout do své pracovny, ukazoval tajně dveře, kterými může uniknout, »když mu všichni jdou na nervy«, a nechal nás kouknout dalekohledem naměřeným na okna svého domu na vltavském nábřeží... Netajil, že teď s ohledem na bezpečnost budil přímou na

Osvobozování Kuvajtu téměř ukončeno

Až 60 000 zajatců ● Republikánské gardy obklíčovány ● Irák projevuje ochotu k reparacím

PRAHA (zr) — Prezident USA G. Bush ve středu odpoledne označil osvobozování Kuvajtu od irácké okupace za »téměř ukončeno«. Hlavní město i s mezinárodním letišťem se téhož dne ocitl plně v ruce protirácké koalice. Její vojska se mimo metropoli soustředila na smekodňování iráckých Republikánských gard a obklíčovala je v jižním Iráku. Bagdádský rozhlas oznámil, že irácká armáda s emirátem byl ukončen ve středu ráno. Odpoledne Irák projevilo ochotu k dalším ústupkům.

Televize CNN ve středu ráno vysílala z kuvajtské metropole záběry příslušníků kuvajtského hnutí odporu, vztyčujících na centrálním náměstí vlajku a zpívajících hymnu. Americká námořní pěchota téhož dne po urputné tankové bitvě s Iráčany obsadila kuvajtské mezinárodní letiště. Podle zpráv z Káhiry do hlavního města vedle amerických, saúdských, kuvajtských a britských vstoupily také egyptské jednotky.

Počátkem odpoledne CNN s odvoláním na Pentagon sdělila, že ve městě jsou stále izolovaná hnízda odporu.

Hlavní budovy nedotčeny

Podle kuvajtské agentury KUNA zůstaly všechny významné budovy v metropoli nedotčeny. S výjimkou Sheratonu jsou e poškozeny nejvýznamnější hotely.

Jak napsal zpravodaj agentury Reuter, obloha byla zatažena dmem z hořících ropných plošce byly lemovány troska. Poplsoval však zároveň nads obyvatel nad přijezdem spojených vojsk.

Podle bahrajnského listu -Ajám měl kuvajtský premiér (Pokračování na str. 7)

Základ korektní spolupráce

Rokování o smlouvě mezi ČSFR a SRN začala

PRAHA (Od našeho zpravodaje) — Charakter budoucí smlouvy mezi Československem a Německem vysvětluje již ze samotného vrtemého názvu — o dobrém sousedství a rovnoprávné spolupráci uveď v rozhovoru pro Rudé právo poradce ministra zahraničí ČSFR velvyslanec dr. Otto Klíčka.

První kolo oficiálních přípravných jednání o definitivní podobě dokumentu uspořádávajícího vzájemné vztahy obou sousedních států se konalo ve středu v Praze. Nešlo to pochopitelně první

rozměru o novém smluvním kořením vzájemného soužití. Ionl se třikrát setkali jak prezident Havel a Weizsäcker předsedové vlád Čalva a Kohl, několikrát i ministři zahraničí. (Pokračování na str. 7)

Morava trvá na omluvě

HSD přešla do opozice ● H. Chromý: kluby v ČNR se fakticky rozpadly

PRAHA (Od našich zpravodajů) — Bez poslanců z moravské HSD začala ve středu 15. schůze ČNR. Čekali podle mnohých oprávněnou omluvu OF za jednání při minulém plénu o HSD, ale zazněl i názor, že zbytečně věc dramatinují.

Český parlament mj. schválil zákon o neperiodických publikacích. Zákon umožňuje prakticky všem vydávat neperiodické publikace a ruší všechny staré předpisy platné od roku 1949. Kromě drobnějších připomínek ho uvítaly všechny strany a hnutí.

Česky parlament mj. schválil zákon o neperiodických publikacích. Zákon umožňuje prakticky všem vydávat neperiodické publikace a ruší všechny staré předpisy platné od roku 1949. Kromě drobnějších připomínek ho uvítaly všechny strany a hnutí.

Pozornost na sebe ale soustředila nenormální situace v souvislosti s moravskou otázkou. Jak

Ústavní soud ČSFR zahájil činnost až 3. února 1992

první předseda:
Zdeněk Kessler

místopředseda:
Vlastimil Ševčík

Listina základních práv a svobod v ČR

Sbírka zákonů č. 2/1993

2

Usnesení
předsednictva České národní rady

ze dne 16. prosince 1992

o vyhlášení

Listiny základních práv a svobod
jako součásti ústavního pořádku
České republiky

Předsednictvo České národní rady se usneslo takto:

*Předsednictvo České národní rady vyhláší
Listinu základních práv a svobod
jako součást ústavního pořádku České republiky*

2

USNESENÍ

předsednictva České národní rady

ze dne 16. prosince 1992

o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD
jako součásti ústavního pořádku České republiky

Předsednictvo České národní rady se usneslo takto:

Předsednictvo České národní rady vyhláší LISTINU ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součást ústavního pořádku České republiky.

Uhde v. r.

LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD

Federální shromáždění na základě návrhů České národní rady a Slovenské národní rady,

uznávajíc neporušitelnost přirozených práv člověka, práv občana a svrchovanost zákona,

navazujíc na obecně sdílené hodnoty lidství a na demokratické a samosprávné tradice našich národů,

pamětlivo trpkých zkušeností z dob, kdy lidská práva a základní svobody byly v naší vlasti potlačovány,

vkládajíc naděje do zabezpečení těchto práv společným úsilím všech svobodných národů,

vycházejíc z práva českého národa a slovenského národa na sebeurčení,

připomínajíc si svůj díl odpovědnosti vůči budoucím generacím za osud veškerého života na Zemi

a vyjadřujíc vůli, aby se Česká a Slovenská Federativní Republika důstojně zařadila mezi státy, jež tyto hodnoty ctí,

usneslo se na této Listině základních práv a svobod:

HLAVA PRVNÍ
OBEČNÁ USTANOVENÍ

Čl. 1

Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezczizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.

Čl. 2

(1) Stát je založen na demokratických hodnotách a nesmí se vázat ani na výlučnou ideologii, ani na náboženské vyznání.

(2) Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.

(3) Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.

Čl. 3

(1) Základní práva a svobody se zaručují všem bez

Listina základních
práv a svobod v ČRHLAVA PRVNÍ
OBEČNÁ USTANOVENÍ

Čl. 1

Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezczizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.

nezadatelné

nezczizitelné

nepromlčitelné

nezrušitelné

Triviální interpretace

ústavní zákon

Listina

nezadatelná, nezcizitelná, nepromlčitelná, nezrušitelná

ústavní zákon

Ústava

text lze nahradit jen přijetím nové Ústavy

ústavní zákony

**doplňující
Ústavu**

ústavní zákony

**o státních
hranicích**

ústavní zákony

**NR
po 6. 6. 1992**

Preambule Listiny

Federální shromáždění na základě návrhů
České národní rady a Slovenské národní rady,

uznávajíc neporušitelnost přirozených práv
člověka, práv občana a svrchovanost zákona,

navazujíc na obecně sdílené hodnoty lidství
a na demokratické a samosprávné tradice
našich národů,

pamětlivo trpkých zkušeností
z dob, kdy lidská práva a základní svobody
byly v naší vlasti potlačovány,

vkládajíc naděje do zabezpečení těchto práv
společným úsilím všech svobodných národů,

vycházejíc z práva českého národa
a slovenského národa na sebeurčení,

připomínajíc si svůj díl odpovědnosti
vůči budoucím generacím za osud veškerého
života na Zemi

a vyjadřujíc vůli, aby se Česká
a Slovenská Federativní Republika důstojně
zařadila mezi státy, jež tyto hodnoty ctí,

usneslo se na této

Listině základních práv a svobod:

Preambule Ústavy

My, občané České republiky v Čechách,
na Moravě a ve Slezsku,

v čase obnovy samostatného českého státu,
věrni všem dobrým tradicím dávné státnosti
zemí Koruny české i státnosti československé,

odhodláni budovat, chránit a rozvíjet
Českou republiku v duchu nedotknutelných
hodnot lidské důstojnosti a svobody jako vlast
rovnoprávných, svobodných občanů, kteří
jsou si vědomi svých povinností vůči druhým
a zodpovědnosti vůči celku, jako svobodný
a demokratický stát, založený na úctě k lidským
právům a na zásadách občanské společnosti,
jako součást rodiny evropských a světových
demokracií,

odhodláni společně střežit a rozvíjet
zdeděné přírodní a kulturní, hmotné a duchovní
bohatství,

odhodláni řídit se všemi osvědčenými
principy právního státu,
prostřednictvím svých svobodně zvolených
zástupců přijímáme tuto Ústavu České republiky

Listina – snahy o destrukci – čl. 8

162

ÚSTAVNÍ ZÁKON

ze dne 12. června 1998,

kterým se mění Listina základních práv a svobod

Parlament se usnesl na tomto ústavním zákoně České republiky:

Čl. I

Listina základních práv a svobod, vyhlášená usnesením Předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb. jako součást ústavního pořádku České republiky, se mění takto:

V čl. 8 odst. 3 větě druhé se číslovka „24“ nahrazuje číslovkou „48“.

Čl. II

Tento ústavní zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1999.

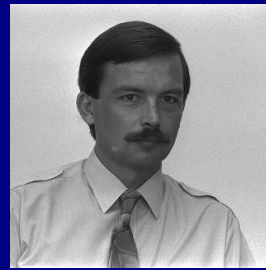
Zeman v. r.

Havel v. r.

Tošovský v. r.

se číslovka "24" nahrazuje číslovkou "48".

Jak k tomu došlo? - návrh

JUDr. Jiří Novák JUDr. Petra Buzková Mgr. Ing. Jan Kasal PhDr. Jiří Honajzer, Ph.D. PhDr. Jiří Vlach

Důvodová zpráva (16. 1. 1998)

V důsledku stávající právní úpravy nejsou policejní orgány z časových důvodů v některých případech schopny náležitě zdokumentovat trestnou činnost . . .

Vznikají zbytečné názorové střety mezi vyšetřovateli a státními zástupci . . .

Prodloužením doby na dvojnásobek umožní, aby všechny orgány činné v trestním řízení o zadržené osobě, proti níž je vedeno trestní stíhání, mohly daleko odpovědněji posoudit, zda taková osoba má být vzata do vazby, nebo zda původně učiněný závěr o existenci důvodů vazby pozbyl odůvodnění.

Přijetí navrhované právní úpravy není spojeno s nároky na státní rozpočet. Naopak lze předpokládat úsporu rozpočtových prostředků, ať již v důsledku určitého snížení počtu osob ve vazbě nebo v důsledku snížení počtu případů odškodňování nezákonné vazby.

Jak k tomu došlo? - projednávání ve vládě a v parlamentu

Nesouhlasné stanovisko vlády

- *závažný zásah do základního práva občana na osobní svobodu*
- *delší doba zadržení má neblahý dopad na psychiku zadržené osoby*
- *vzdaluje se požadavkům stanoveným Úmluvou i Paktem*
- *dává prostor k možnému zneužití*
- *zásadní argument: neopodstatněný zásah do ústavního zákona*

21. května 1998 poslanecká sněmovna návrh **schválila**: 150 – 3 – 14

Jednání v Senátu zakončil P. Richetský slovy:

"Ve skutečnosti omezení osobní svobody má jako hlavní funkci psychologické působení na toho člověka, který je vytržen z vlastního prostředí. To je ta hlavní funkce, i když to tak žádný zákon neříká. Důvody vazby samozřejmě zákon uvádí jinak. Ale toto vnímá každý, kdo vede vyšetřování jako účinný nástroj k tomu, aby se vyšetřování dovedlo k úspěšnému konci.

Hlasujte tak, jak vám velí vaše svědomí. Děkuji."

12. června 1998 senát návrh **schválil**: 48 – 7 - 7

Tošovského překlenovací vláda vládla 2. 1. - 17. 7. 1998

Nové volby byly vyhlášeny 2. 4. 1998

Volby proběhly 19. 6. 1998 a 20. 6. 1998

**Poslanci opovrhli zákonem,
začala akce Čisté ruce**

Zadržení na 24 hodin nebo na 48 hodin? Anketa o zcizení nezczitelného práva člověka

V dubnu 2025 jsme oslovili 58 představitelů politických stran a hnutí s dotazem:

Která z dvou vět odpovídá znění čl. 8 odst. 3 ?

- A) Zadržená osoba musí být ihned seznámena s důvody zadržení, vyslechnuta a nejpozději do 24 hodin propuštěna na svobodu nebo odevzdána soudu.
- B) Zadržená osoba musí být ihned seznámena s důvody zadržení, vyslechnuta a nejpozději do 48 hodin propuštěna na svobodu nebo odevzdána soudu.

Na dotaz reagovalo jen 29 % dotazovaných. Z nich ale 53 % nedalo konkrétní odpověď, 29 % odpovědělo špatně a jen 18 %, tedy 3 strany odpověděly správně.

Diskuze s AI

Správná odpověď je **věta A**.

Stanovisko AI ze 17. 9. 2025

Podle čl. 8, odst. 3 **Listiny základních práv a svobod**:

„Zadržená osoba musí být ihned seznámena s důvody zadržení, vyslechnuta a nejpozději do 24 hodin propuštěna na svobodu nebo předána soudu.“

⚖️ **Shrnutí:** V Listině je lhůta **24 hodin**, nikoli 48.

Chceš, abych ti ještě vysvětlil rozdíl mezi zadržením a vazbou (kde se objevuje těch 48 hodin)?

Ptali jsme se znovu a žádali upřesnění. „Jsi si jistý? Zdůvodni to.“ A ChatGPT znovu odpověděl:

Ano 🙋, jsem si jistý, a tady je přesné zdůvodnění:

📖 **Co říká Listina základních práv a svobod**

Článek 8 odst. 3 **doslova uvádí:**

*„Zadržená osoba musí být ihned seznámena s důvody zadržení, vyslechnuta a nejpozději do **24 hodin** propuštěna na svobodu nebo předána soudu.“*

To je oficiální text Listiny (ústavní zákon č. 2/1993 Sb.).

Diskuze s AI

Anketa o zcizení nezcizitelného práva člověka

Jak se mohla omezit základní lidská práva ? (19. 3. 2026)

čl. 1 neříká, že základní práva jsou „nezměnitelná“. Neznamená, že každá konkrétní procesní záruka, kterou Listina pro ochranu toho práva stanoví, musí navždy zůstat ve stejné podobě.

Právo na osobní svobodu v čl. 8 zůstalo zachováno; změnila se jen jedna z jeho ústavních záruk. Právně to bylo možné proto, že i Listinu lze změnit ústavním zákonem.

Ústava výslovně říká, že ústava může být měněna jen ústavními zákony;

čl. 9

(1) Ústava může být doplňována či měněna pouze ústavními zákony.

Hlava II. Listiny definuje základní lidská práva a svobody

Hlava druhá LIDSKÁ PRÁVA A ZÁKLADNÍ SVOBODY

Oddíl první ZÁKLADNÍ LIDSKÁ PRÁVA A SVOBODY

Článek 5

Každý je způsobilý mít práva.

Článek 6

(1) Každý má právo na život. Lidský život je hoděn ochrany již před narozením.

(2) Nikdo nesmí být zbaven života.

(3) Trest smrti se nepřipouští.

(4) Porušením práv podle tohoto článku není, jestliže byl někdo zbaven života v souvislosti s jednáním, které podle zákona není trestné.

Článek 7

(1) Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezena může být jen v případech stanovených zákonem.

(2) Nikdo nesmí být mučen ani podroben krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.

Článek 8

(1) Osobní svoboda je zaručena.

(2) Nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Nikdo nesmí být zbaven svobody pouze pro neschopnost dostát smluvnímu závazku.

(3) Obviněného nebo podezřelého z trestného činu je možno zadržet jen v případech stanovených v zákoně. Zadržovaná osoba musí být ihned seznámena s důvody zadržení, vyslechnuta a nejpozději do 24 hodin propuštěna na svobodu nebo odevzdána soudu. Soudce musí zadrženou osobu do 24 hodin od

Případy znevažování Listiny

Ústavní zákon 162/1998 Sb. nezačal nikdy platit, protože je v rozproru s Listinou, podle které:

- Lidé jsou si rovni v důstojnosti i v právech
- Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné

Článek 23

Občané mají právo postavit se na odpor proti každému, kdo by odstraňoval demokratický řád lidských práv a základních svobod, založený Listinou, jestliže činnost ústavních orgánů a účinné použití zákonných prostředků jsou znemožněny.

Hlava druhá
LIDSKÁ PRÁVA
A ZÁKLADNÍ SVOBODY

Oddíl první
ZÁKLADNÍ LIDSKÁ PRÁVA A SVOBODY

Článek 5

Každý je způsobilý mít práva.

Článek 6

(1) Každý má právo na život. Lidský život je hoděn ochrany již před narozením.

(2) Nikdo nesmí být zbaven života.

(3) Trest smrti se nepřipouští.

(4) Porušením práv podle tohoto článku není, jestliže byl někdo zbaven života v souvislosti s jednáním, které podle zákona není trestné.

Článek 7

(1) Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezena může být jen v případech stanovených zákonem.

(2) Nikdo nesmí být mučen ani podroben krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.

Článek 8

(1) Osobní svoboda je zaručena.

(2) Nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Nikdo nesmí být zbaven svobody pouze pro neschopnost dostát smluvnímu závazku.

(3) Obviněného nebo podezřelého z trestného činu je možno zadržet jen v případech stanovených v zákoně. Zadržovaná osoba musí být ihned seznámena s důvody zadržení, vyslechnuta a nejpozději do 24 hodin propuštěna na svobodu nebo odevzdána soudu. Soudce musí zadržovanou osobu do 24 hodin od

Článek 113

/141/

Tato Ústava nabývá účinnosti
dnem 1. ledna 1993.

USNESENÍ
předsednictva České národní rady

ze dne 16. prosince 1992

o vyhlášení
Listiny základních práv a svobod
jako součásti ústavního pořádku
České republiky

Thun
21. 11. 92

Václav Havel

Uhe
Uhe v.r.
Klaus
Klaus v.r.

... Joe byl doopravdy blázen, a nikdo to nemohl vědět líp než Yossarian, který dělal všechno možné, aby mu nějak pomohl. Hladový Joe ho neposlouchal, protože si myslel, že Yossarian je blázen.

HELLER

JOSEPH

HLAVA

XXII

román PŘELOŽIL MIROSLAV JINDRA

ITA

Yossarian se domníval, že už ví, proč mu Natelyho děvka připisuje vinu za Natelyho smrt a chce ho proto zabít. Proč sakra tanci mají plné právo pohnat Yossariana a všichni lidé k zodpovědnosti za každou nesmyslnou tragédii, jež je potká... Něco by se s tím mělo dělat. Každá oběť je zároveň pachatelem, každý pachatel obětí, a musí se najít někdo, kdo se pokusí přetřhnout ten hnusný řetěz zděděných zvyklostí.

„Hlava XXII?“ zeptal se Yossarian. „Správně“, přisvědčil sladce podplukovník Korn, který se cítil nejlépe, když mohl být cynický.

Sestra Duckettová ze sebe opět vyrazila další výkřik, vykroučila se mu a odskočila od něho. Octa se však opět v nebezpečné blízkosti Yossarianově a ten ji znovu zespoda chvilivě hrábl do rozkroku.